

Arkivnr: 2014/278-39
Saksbehandlar: Stine Karoline Olsen

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for miljø og samferdsel		06.10.2016
Fylkesutvalet		20.10.2016

Planar for bybåtsambanda og turistrute Hardanger

Samandrag

Tre av Skyss sine båtkontraktar har utløp dei nærmaste åra. Bybåtsambanda Kleppestø – Strandkaaien og Knarvik – Frekhaug- Bergen har kontraktutløp i 2017 og i 2018, medan Turistrute Hardanger har kontraktutløp i 2019.

Bybåtsambanda Kleppestø – Strandkaaien og inngår som ein del av hovudnettet for kollektivtrafikken i Bergen, medan turistrute Hardanger har sin hovudfunksjon for reiselivet i Hardanger.

Frå 1.1.2018 vil Skyss inngå ein ny kortsiktig kontrakt som samlar bybåtsambanda Kleppestø – Strandkaaien og Knarvik – Frekhaug - Bergen. I denne kontrakten vil kravet til kapasitet på sambandet Kleppestø – Strandkaaien bli auka. Krav til kapasitet på sambandet Knarvik – Frekhaug – Bergen vil bli vurdert som del av anbudsarbeidet. Det blir lagt opp til at ny kontrakt vil gjelde fram til det er mogleg å starte opp ein langsiktig kontrakt som legg til rette for meir miljøvennlege framdriftsløysingar på Kleppestø – Strandkaaien. Det vil bli lagt fram politisk sak om strategiske vegval når det gjeld mellom anna rutetilbod (kapasitet, frekvens, driftsdøgn), krav til fartøy, mogleg miljøtiltak også for sambandet Knarvik – Frekhaug – Bergen, kontraktmessige og økonomiske vurderingar.

Kontrakten for Turistrute Hardanger har utløp i 2019. Skyss vil i løpet av 2016 greie ut moglegheiter for miljøtiltak på sambandet. Det vil bli lagt fram politisk sak om strategiske vegval for sambandet i forkant av nytt anbod.

Når det gjeld vedtak om å utarbeide strategi for kollektivtrafikk på sjø (sak 95/2015 i fylkestinget) vil fylkesrådmannen vil kome attende med orientering om rammer og mål for arbeidet.

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet tar orienteringa om overordna planar for bybåtsambanda og Turistrute Hardanger til orientering.
2. Fylkesutvalet er positive til auka kapasitet på sambandet mellom Bergen og Askøy frå 2018.

3. Fylkesutvalet ber om å få lagt fram sak om strategiske vegval for bybåtsambanda Kleppestø – Strandkaien og Knarvik – Frekhaug – Bergen i forkant av utlysning av ny langsiktig kontrakt på desse sambanda. Saka skal omfatte vurderingar av miljøvennlege framdriftsløysingar, vurdere kapasitet, rutetilbod, kontraktmessige tilhøve og økonomi.
4. Fylkestinget ber om å få framlagt sak om strategiske vegval for Turistrute Hardanger i forkant av utlysning av ny kontrakt. Saka skal omfatte vurderingar av miljøvennlege framdriftsløysingar, vurdere kapasitet, rutetilbod, kontraktmessige tilhøve og økonomi.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 16.09.2016

1. Bakgrunn

Tre av Skyss sine båtkontraktar har utløp dei nærmaste åra. Bybåtsambanda Kleppestø – Strandkaaien og Knarvik – Frekhaug- Bergen har kontraktutløp i 2017 og i 2018, medan kontrakten for Turistrute Hardanger går ut i 2019. I denne saka vil Skyss gjere greie for planane for desse båtsambanda på kort og lengre sikt.

Den siste tida har det vore pressa kapasitet på enkelte avgangar i rushtid på båtsambandet Kleppestø – Strandkaaien. Skyss arbeider med moglege løysingar på desse utfordringane innanfor dagens kontraktperiode. Denne saka omhandlar Skyss sine planar for båtsambandet ved kontraktutløpet i 2017, og moglege løysingar på kapasitetsutfordringane på kortare sikt inngår ikkje som del av denne saka.

Når det gjeld vedtak om å utarbeide strategi for kollektivtrafikk på sjø (sak 95/2015 i fylkestinget) vil fylkesrådmannen vil kome attende med orientering om rammer og mål for arbeidet.

2. Bybåtsambanda Kleppestø – Strandkaaien og Knarvik – Frekhaug - Bergen

Bybåtkontraktane har utløp i 2017 og i 2018:

- Kleppestø – Strandkaaien, 01.01.2015-31.12.2017
- Nordhordland (Knarvik – Frekhaug – Bergen), 01.01.2014-31.12.2018

Båtsambanda Kleppestø – Strandkaaien og Knarvik – Frekhaug – Bergen inngår som del av hovudnettet for kollektivtrafikken i Bergensområdet, der hovudsatsinga for kollektivtrafikken ligg (jf. Kollektivstrategi for Hordaland). Desse sambanda utgjer snarvegar med få eller ingen stopp, som gir reisande frå Askøy og Nordhordland ei effektiv og føreseieleg reise inn til Bergen sentrum, spesielt i rushtidsperiodane.

Sambandet Kleppestø – Strandkaaien har 22 avgangar tur/retur på kvardagar og ti avgangar tur/retur på laurdagar. Overfartstida er om lag 12-13 minutt. Sambandet blir trafikkert av eitt fartøy med kapasitet på 195 passasjerar.

Sambandet Knarvik – Frekhaug – Bergen har fire daglege avgangar frå Knarvik om morgonen (tre frå Bergen), og tre avgangar frå Bergen om ettermiddagen (to frå Knarvik) på kvardagar. Det er ikkje avgangar på kveld og i helger. Sambandet har ikkje rutetilbod på sommaren, eller i påske- og juleferien. Overfartstida er om lag 27 minutt. Sambandet blir trafikkert av eitt fartøy med kapasitet på 180 passasjerar.

2.1. Status for innføring av miljøvennleg framdriftsløysingar på Kleppestø – Strandkaaien

Fylkesutvalet vedtok i 2012 at båtsambandet Kleppestø – Strandkaaien skulle driftast med miljøvennleg framdriftsteknologi. Skyss starta i 2013 arbeidet med å førebu ein anbodskonkurranse i samsvar med vedtaket. Arbeidet blei utsett som følgje av at Askøy kommune arbeidde med ein

kommunedelplan som innebar ei større utbygging av Kleppestø, herunder kaiområdet. Per september 2016 er ikkje kommunedelplanen til Askøy kommune vedteken, og arbeidet med nytt konkurransegrunnlag for innføring av miljøvennleg framdriftsteknologi på båtsambandet ligg framleis på vent. Det er fleire årsaker til at arbeidet med nytt anbod må avvende utbyggingsprosjektet på Kleppestø:

- Ny anbodskonkurranse må legge forholda til rette for at det skal vere mogleg med elektrisk drift på sambandet. Dette krev at det kan etablerast ladeanlegg på Kleppestø. Konkurransegrunnlag må gje ei klar skildring av anløpsplass på Kleppestø for heile kontraktperioden (informasjon om plassering av kaianlegg og kva areal som er disponibelt for operatør). Dette er informasjon som ikkje er tilgjengeleg per i dag.
- I byggjeperioden kan det vere behov for at båten periodevis nyttar alternativ anløpsplass. Miljøbåt på sambandet er ikkje foreineleg med denne type fleksibilitet.

Det er framleis uklart når det vil vere mogleg å starte opp med miljøvennlege framdriftsløysingar på sambandet Kleppestø – Strandkaien. Tida det tar frå arbeidet med nytt anbod startar opp til drift av ny kontrakt kan starte opp vil vere om lag 3-3,5 år. Mellom anna er det behov for ei oppstartstid på 1,5-2 år mellom signering og oppstart av ny kontrakt for å leggje til rette for bygging av eventuelt nytt båtmateriell.

Det er planlagt byggstart i Kleppestø i løpet av 2018. Askøy kommune har tidlegare signalisert at byggearbeidet kan ta fleire år. Ein må i tillegg ta høgde for at det kan kome ytterlegare forseinkingar. Skyss har dialog med Askøy kommune om framdrift i prosessen.

2.2. Plan for bybåtsambanda på kort sikt

Skyss vil lyse ut ny samla kontrakt for begge bybåtsambanda med oppstart i 2018. Etter planen skal ny kontrakt signerast i løpet av våren 2017. Kontrakten vil legge til rette for fartøy med konvensjonell teknologi. Det er planlagt at kontrakten skal ha relativt kort varigheit og gjelde fram til det er mogleg å starte opp ein meir langsiktig kontrakt med miljøvennlege framdriftsløysingar på sambandet Kleppestø-Strandkaien.

Sambanda vil ha ulik oppstartsdato i ny kontrakt, men kontraktutløpet vil vere likt for begge sambanda. Konkret tidspunkt for kontraktutløp vil bli vurdert som del av anbodsarbeidet, og sett i lys av dei nemnte prosessane kring tilrettelegging for miljøvennlege framdriftsløysingar på Kleppestø - Strandkaien.

Kontrakt	Oppstart
«Kontrakt Bybåtsamband»	01.01.2018
<i>Kleppestø – Strandkaien</i>	01.01.2018
<i>Knarvik – Frekhaug – Bergen</i>	01.01.2019

For sambandet Kleppestø – Strandkaien blei anløpet i Bergen flytta frå Nøstet til Strandkai terminalen frå 1.1.2015 for å få eit større passasjergrunnlag og vere betre knytt til andre kollektivtilbod for reiser vidare. Tiltaket har gitt effekt, og det var 114 000 fleire passasjerar i 2015

samanlikna med 2014, noko som er ein vekst på 34 prosent. Samstundes har passasjerveksten ført til at kapasiteten er pressa på dei mest populære avgangane, og i rushtid på kvardagar har det tidvis vore attståande passasjerar frå båten. På grunn av aukande kapasitetsutfordringar på sambandet vil Skyss legge opp til at kravet til kapasitet blir auka i ny kontrakt, slik at ein frå 1.1.2018 kan tilby plass til fleire reisande mellom Bergen og Kleppestø.

Båtruta mellom Bergen sentrum og Frekhaug/Knarvik har også hatt ei jamn vekst dei to åra sambandet har vore i drift, og veksten i 2015 var på heile 20 prosent. Det er likevel ikkje press på kapasiteten på sambandet per i dag. Kva krav som skal bli stilt til kapasitet på sambandet Knarvik – Frekhaug – Bergen vil bli vurdert som del av anbudsarbeidet for ny kontrakt.

Rutetilbodet på begge båtsambanda vil også bli vurdert som del av anbudsarbeidet for ny kontrakt. I vurderingane vil båttilbodet bli sett i samanheng med busstilbodet på dei same strekningane.

2.3. Plan for bybåtsambanda på lengre sikt

Så snart ein naudsynt informasjon frå utbyggingsprosjektet på Kleppestø er tilgjengeleg, vil ein starte opp anbudsarbeidet for langsiktig bybåtkontrakt. I denne prosessen har fylkeskommunen handlingsrom for å vurdere større grep med begge bybåtsambanda. Det er i denne prosessen ein ser det mogleg å legge til rette for meir miljøvennlege framdriftsløysingar for sambandet Kleppestø – Strandkaien.

Det vil bli lagt fram eigen politisk sak med strategiske vegval for bybåtsambanda, som skal gje rammer for den konkrete utforminga av ny langsiktig kontrakt. Saka vil mellom anna innehalde:

- Rutetilbod. Behov for kapasitet på fartøy, frekvens og driftsdøgn.
- Materiell. Ambisjonsnivå og innføring av miljøvennlege framdriftsløysingar for Kleppestø – Strandkaien. Utgreiing av potensial for miljøtiltak på sambandet Knarvik – Frekhaug – Bergen.
- Kontraktform og kontraktslengde.
- Økonomiske vurderingar.

3. Plan for «Turistrute Hardanger»

Kontrakten Turistrute Hardanger har utløp 2019:

- Turistrute Hardanger (Norheimsund – Herand – Utne – Kinsarvik – Lofthus – Ulvik – Eidfjord) - 01.01.2014-31.12.2019 (inkl. eitt år opsjon)

Sambandet har drift i perioden 1. mai – 30. september der hovudføremålet er turisme. Det er to daglege avgangar tur/retur på sambandet. Sambandet blir trafikkert med eitt fartøy med kapasitet på 112 passasjerar.

Skyss vil greie ut potensialet for miljøtiltak på sambandet i løpet av hausten 2016. Resultatet av utgreiinga vil vere avgjerande for når arbeidet med nytt anbod bør starta opp. Dersom det skal bli

set krav om meir miljøvennlege framdriftsløysingar er det nødvendig med 3-3,5 år til prosessen med konkurranseutsetting av ny kontrakt.

Det er tidvis utfordringar med kapasitet på båten i dagens samband. Som del av arbeidet med nytt anbod vil mellom anna krav til fartøy, frekvens og driftsdøgn bli vurdert.

Det vil bli lagt fram eigen politisk sak som skal gje rammer for den konkrete utforminga av ny kontrakt. Saka vil mellom anna innehalde:

- Rutetilbod. Behov for kapasitet på fartøy, frekvens og driftsdøgn.
- Materiell. Ambisjonsnivå og potensial for miljøtiltak på sambandet.
- Kontraktform og kontraktslengde.
- Økonomiske vurderingar.